

Kolmapäev, 8. juuni 2016

P8_TA(2016)0263

Partnerluse ja koostöö raamleping ELi ja Filipiinide vahel (resolutsioon)

Euroopa Parlamendi 8. juuni 2016. aasta muu kui seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu liidu nimel partnerluse ja koostöö raamlepingu sõlmimise kohta ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Filipiini Vabariigi vahel (05431/2015 – C8-0061/2015 – 2013/0441(NLE) – 2015/2234(INI))

(2018/C 086/08)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (05431/2015),
- võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Filipiini Vabariigi vahelise partnerluse ja koostöö raamlepingu eelnõu (15616/2010),
- võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 207 ja 209 ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktile a (C8-0061/2015),
- võttes arvesse oma 8. juuni 2016. aasta seadusandlikku resolutsiooni ⁽¹⁾ otsuse eelnõu kohta,
- võttes arvesse Filipiinide ja ELi vahelisi (Euroopa Majandusühenduse (EMÜ) aegseid) diplomaatilisi suhteid, mis loodi 12. mail 1964. aastal, mil nimetati ametisse Filipiinide suursaadik EMÜ juures,
- võttes arvesse Euroopa Ühenduse ja Filipiinide arengukoostöö raamlepingut, mis jõustus 1. juunil 1985,
- võttes arvesse Euroopa Liidu Filipiinidele suunatud mitmeaastast sihtprogrammi aastateks 2014–2020,
- võttes arvesse nõukogu 30. mai 1980. aasta määrust (EMÜ) nr 1440/80 koostöölepingu sõlmimise kohta Euroopa Majandusühenduse ning Indoneesia, Malaisia, Filipiinide, Singapuri ja Tai ehk Kagu-Aasia Maade Assotsiatsiooni liikmesriikide vahel ⁽²⁾,
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 18. mail 2015 Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatud ühisteatist „EL ja ASEAN: strateegiline partnerlus“,
- võttes arvesse 16.–17. oktoobril 2014 Milanos peetud 10. Aasia-Euroopa tippkohtumist,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja Filipiinide parlamendi 2013. aasta veebruari kohtumist,
- võttes arvesse 4. veebruaril 2016 Jakartas toimunud ASEANi ja ELi ühise koostöökomitee 23. kohtumist,
- võttes arvesse oma hiljutisi resolutsioone Filipiinide kohta, eriti 14. juuni 2012. aasta resolutsiooni karistamatuse juhtumite kohta Filipiinidel ⁽³⁾, 21. jaanuari 2010. aasta resolutsiooni Filipiinide kohta pärast 23. novembril 2009. aastal toimunud Maguindanao veresauna ⁽⁴⁾ ning 12. märtsi 2009. aasta resolutsiooni, milles käsitleti valitsusvägede ja Moro Rahvusliku Vabastusrinde vaenutegevust Filipiinidel ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0262.

⁽²⁾ EÜT L 144, 10.6.1980, lk 1.

⁽³⁾ ELT C 332 E, 15.11.2013, lk 99.

⁽⁴⁾ ELT C 305 E, 11.11.2010, lk 11.

⁽⁵⁾ ELT C 87 E, 1.4.2010, lk 181.

Kolmapäev, 8. juuni 2016

- võttes arvesse, et Filipiinid on 8. augustil 1967. aastal allkirjastatud Bangkoki deklaratsiooniga loodud Kagu-Aasia Maade Assotsiatsiooni (ASEAN) asutajaliige,
 - võttes arvesse ASEANi 27. tippkohtumist, mis peeti Malaisias Kuala Lumpuris 18.–22. novembril 2015,
 - võttes arvesse Singapuris 29.–31. mail 2015 toimunud 14. Aasia julgeolekualast tippkohtumist (rahvusvahelise julgeoleku uurimise instituudi (IISS) Shangri-La dialoog),
 - võttes arvesse õigusega toidule tegeleva ÜRO eriraportööri Hilal Elveri 29. detsembri 2015. aasta aruannet (A/HRC/31/51/Add.1), inimkaubanduse küsimusega tegeleva ÜRO eriraportööri Joy Ngosi Ezeilo 19. aprilli 2013. aasta aruannet (A/HRC/23/48/Add.3) ning kohtuväliste, kiirkorras toimuvate ja omavoliliste hukkamiste ÜRO eriraportööri Philip Alstoni 29. aprilli 2009. aasta aruannet (A/HRC/11/2/Add.8),
 - võttes arvesse ÜRO Inimõiguste Nõukogu poolt 2012. aasta mais läbi viidud teist inimõiguste olukorra üldist korrapärasest läbivaatamist, mille raames esitatud 88 soovitusel 66 kiitsid Filipiinid heaks,
 - võttes arvesse Filipiinide toidualast tegevuskava aastateks 2011–2016, nälja leevendamise kiirprogrammi, 1988. aasta tervikliku põllumajandusreformi kava ja 1998. aasta kalanduskoodeksit,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 99 lõike 1 teist lõiku,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A8-0143/2016),
- A. arvestades, et rahvusvaheliste ja siseriiklike inimõigustealaste õigusaktide osas on Filipiinid piirkonna teistele riikidele eeskujuks, olles ratifitseerinud üheksast peamisest inimõiguste konventsioonist kaheksa (erandiks on kõigi isikute kaitsmist kadunuks jääma sundimise eest käsitlev rahvusvaheline konventsioon) ja Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuudi 2011. aastal;
- B. arvestades, et Filipiinide valitsus sõlmis 2014. aasta märtsis Moro Islami Vabastusrindega Mindanao saare osas rahukokkuleppe, mis hõlmab muu hulgas autonoomse Bangsamoro piirkonna loomist saare islamistlikus lõunaosas, kuid milles ei käsitleta teisi rahu saavutamisele vastu töötavaid relvarühmitusi; arvestades siiski, et Filipiinide Kongressil ei õnnestunud 2016. aasta veebruaris Bangsamoro põhiseadust vastu võtta ja seega ei suudetud rahukõnelusi edukalt lõpule viia;
- C. arvestades, et USA sõjavägi on korraldanud Filipiinidele mässuliste ja terrorismi vastu võitlemise ning luurealaseid õppusi võitluseks relvarühmituste vastu, kes võivad olla seotud piirkondlike Kagu-Aasia ning rahvusvaheliste terrorirühmitustega nagu al-Qaeda ja ISIS;
- D. arvestades, et Filipiinid ja USA allkirjastasid 2015. aasta aprillis tõhustatud kaitsekoostöö lepingu;
- E. arvestades, et Jaapan ja Filipiinid allkirjastasid 2015. aasta jaanuaris kaitsealase koostöö ja kogemuste vahetamise memorandumid;
- F. arvestades, et Hiina ja Filipiinide vahelised suhted on järk-järgult halvenenud alates 2008. aasta korrupsioonisüüdistustest seoses Hiina abiga ning eriti pärast Hiina üha jõulisemat enesekehtestamist territoriaalsetes nõudmistes Lõuna-Hiina merel;
- G. arvestades, et 2013. aasta jaanuaris algatasid Filipiinid Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni alusel loodud rahvusvahelises vahekohtus kohtumenetluse, püüdes tuua selgust küsimusse, millised on konventsiooni kohaselt Filipiinide õigused kõnealuses merepiirkonnas ja kas Hiinal on alust nõuda nn üheksa kriipsu joone järgi suurt osa Lõuna-Hiina merest;

Kolmapäev, 8. juuni 2016

- H. arvestades, et Filipiinid on teatanud uute laevastiku- ja õhubaasi rajatiste avamisest, mis annavad ulatuslikuma juurdepääsu Lõuna-Hiina merele, ning sellest, et asjaomastele rajatistele saavad juurdepääsu ka USA, Jaapani ja Vietnami laevad;
- I. arvestades, et 2014. aasta detsembris andis EL Filipiinidele GSP+ staatuse ning et sellega sai Filipiinidest esimene ASEANi riik, kellele kehtivad asjaomased kaubandussoodustused; arvestades, et see võimaldab Filipiinidel eksportida tollivabalt 66 % kõigist ELi eksporditavatest kaupadest, sealhulgas töödeldud puuviljad, kookosõli, jalatsid, kala ja tekstiil;
- J. arvestades, et Filipiinid koosnevad tuhandetest saartest, mis on suureks katsumuseks riigisisese ühenduvuse loomisele, infrastruktuurile ja kaubandusele;
- K. arvestades, et EL on üks Filipiinide peamisi välisinvestoreid ja kaubanduspartnereid;
- L. arvestades, et EL on Filipiinide suuruselt neljas kaubanduspartner ja suuruselt neljas eksporditur, mis moodustab 11,56 % Filipiinide kogueksportidist;
- M. arvestades, et Filipiinid väljendasid hiljuti soovi osaleda Vaikse ookeani üleses partnerluses ja peavad praegu USAga läbirääkimisi lepinguga ühinemiseks;
- N. arvestades, et EL on suurendanud oma rahalisi eraldisi arengukoostööks Filipiinidega aastatel 2014–2020 enam kui kahekordselt ning on andnud ka märkimisväärselt suurt humanitaar- ja hädaabi troopiliste tormide tõttu kannatanutele;
- O. arvestades, et Filipiinid on kliimamuutustest tuleneva haavatavuse poolest arenguriikide seas kolmandal kohal, mis mõjutab negatiivselt põllumajandust ja mereressurse;
- P. arvestades, et 2013. aastal hinnanguliselt 6 000 inimest tapnud taifuuni Haiyan laastav mõju majandusele on siiani tuntav, see on märkimisväärselt suurendanud toiduga kindlustamatust ja selle tõttu on ÜRO andmetel veel ligikaudu miljon inimest vaesusse sattunud;
1. kiidab heaks Filipiinidega partnerluse ja koostöö raamlepingu sõlmimise;
 2. on seisukohal, et EL peaks jätkama Filipiinide rahalist toetamist ja aitama suurendada riigi suutlikkust, et leevendada vaesust, edendada sotsiaalset kaasamist, inimõiguste ja õigusriigi põhimõtte järgimist, rahu, lepitust, julgeolekut ja õigusreformi läbiviimist, ning abistama riiki katastroofideks ettevalmistumisel, katastroofiabi andmisel ja tagajärgedest taastumisel ning kliimamuutustega toimetulemiseks tõhusa poliitika rakendamisel;
 3. ergutab Filipiinide valitsust jätkama korruptsiooni likvideerimiseks ja inimõiguste edendamiseks täiendavate edusammude tegemist;
 4. avaldab Filipiinidele tunnustust alates 2001. aastast nn rahvusvahelisse terrorismivastasesse koalitsiooni kuulumise eest; väljendab siiski muret pidevate teadete pärast raskete inimõiguste rikkumiste kohta Filipiini sõjaväe, eelkõige paramilitaarsete üksuste poolt mässuliste vastu suunatud meetmete elluviimisel;
 5. juhib tähelepanu sellele, et Abu Sayyafi rühmitust süüdistatakse kõige rängemate terrorismiaktide toimepanemises Filipiinidel, sealhulgas surmavad pommirünnakud, näiteks 2004. aasta laevarünnak Manilas, kus hukkus üle 100 inimese;
 6. rõhutab üha kasvavat muret selle pärast, et ISIS võidab Kagu-Aasias seotud rühmituste poolehoidu, kuna teeb propagandat kohalikes keeltes ning mõned piirkonna äärmuslased on ISISele juba lojaalsust vandunud;
 7. tunnustab Filipiinide valitsuse võetud kohustusi ja rõhutab, kui oluline on saavutada Mindanao saare osas võimalikult kaasav rahuprotsess; võtab teadmiseks panuse, mille on Mindanao lepingutesse andnud rahvusvaheline kontaktrühm; peab väga kahetsusväärseks, et Filipiinide Kongress ei võtnud Mindanao rahulepingut vastu; kutsub üles rahuläbirääkimisi jätkama ja Kongressi Bangsamoro põhiseadust vastu võtma;

Kolmapäev, 8. juuni 2016

8. mõistab hukka 24. detsembril 2015. aastal Mindanao saarel separatistlike mässuliste poolt kristlastest talunike vastu toime pandud veresauna; pooldab Filipiini vabaihenduse PeaceTech algatust viia Skype'i vahendusel omavahel kokku kristlastest ja moslemitest koolilapsed, et edendada kahe kogukonna vahelisi kontakte;
9. palub Filipiinide valitsusel suurendada inimkaubandust käsitlevate andmete süsteemse kogumise alast suutlikkust ning kutsub ELi ja liikmesriike üles toetama Filipiinide valitsust ja eelkõige inimkaubandusevastase võitluse alast asutustevahelist nõukogu nende püüdlustes parandada ohvritele antavat abi ja toetust, kehtestada tõhusad õiguskaitsemeetmed, parandada tööalase rände seaduslikke teid ja tagada filipiinlastest rändajate väärikas kohtlemine kolmandates riikides;
10. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid jagaksid Filipiinidega luureteavet, teeksid koostööd ja aitaksid suurendada valitsuse suutlikkust seoses põhiõiguste ja õigusriigi põhimõtte austamisega rahvusvahelises võitluses terrorismi ja äärmusluse vastu;
11. märgib, et Filipiinidel on strateegiliselt tähtis asukoht, mis jääb Lõuna-Hiina mere peamiste rahvusvaheliste laeva- ja lennuteede lähedusse;
12. väljendab veel kord oma tõsist muret Lõuna-Hiina merega seotud pingelise olukorra pärast; peab kahetsusväärseks, et vaatamata 2002. aasta tegevusdeklaratsioonile hõivavad mitmed osalised maad vaidlusalustes vetes; on eriti mures Hiina praeguse ulatusliku tegevuse pärast piirkonnas, mis hõlmab sõjaliste rajatiste, sadamate ja vähemalt ühe lennuvälja ehitamist; nõuab, et kõik vaidlusaluse piirkonna osapooled hoiduksid ühepoolsetest ja provokatiivsetest meetmetest ning lahendaksid vaidlused rahumeelselt, tuginedes rahvusvahelisele õigusele, eriti ÜRO mereõiguse konventsioonile, ning erapooletule rahvusvahelisele vahendamisele ja vahekohtumenetlusele; nõuab tungivalt, et Hiina tunnistaks nii ÜRO mereõiguse konventsiooni kui ka Alalise Vahekohtu kohtualluvust ning kutsub üles kõiki osapooli austama ÜRO mereõiguse konventsiooni lõplikku otsust; toetab kõiki meetmeid, mis võimaldavad Lõuna-Hiina merel muutuda rahu ja koostöö piirkonnaks; toetab kõikide poolte püüdlusi leppida kokku kõnealuste merealade rahumeelse kasutamise tegevusjuhend, sealhulgas kehtestada turvalised kaubateed ja püügikvoodid, ning ergutab usaldust suurendavate meetmete võtmist; on arvamusel, et EL peaks piirkonna julgeoleku tõhusaks toetamiseks lähtuma kahe- ja mitmepoolsest koostööst;
13. kiidab heaks Filipiinide ja Indoneesia vahel 2014. aasta mais sõlmitud lepingu, milles täpsustati kattuvaid Mindanao ja Sulawesi merepiire;
14. kutsub Filipiine kui ELilt GSP+ staatuse saanud riiki üles tagama tõhus rakendamine kõigi põhiliste rahvusvaheliste konventsioonide puhul, mis käsitlevad inimõigusi, töötajate õigusi, keskkonda ja head valitsemistava ning mis on loetletud määruse (EL) nr 978/2012 lisas VIII; tunnustab asjaolu, et Filipiinid on tugevdanud oma inimõiguste alaseid õigusakte; kutsub Filipiine üles jätkama edasiliikumist inimõiguste edendamisel, sh avaldama inimõigusi käsitleva riikliku tegevuskava, ning korruptsiooni likvideerimisel; väljendab eriti muret seoses repressioonidega, millega seisavad silmitsi aktivistid, kes viivad läbi rahumeelseid kampaaniaid, et kaitsta oma esiisade maad kaevandamise ja raadamise mõju eest; tuletab meelde, et GSP+ toetusesaajad peavad tõendama, et nad rakendavad oma kohustusi inimõiguste, töötajate õiguste, keskkonna ja hea valitsemistava valdkonnas;
15. võtab teadmiseks Filipiinide GSP+ staatuse, eriti seoses kõigi seitsme ÜRO inimõiguste konventsiooni ratifitseerimisega, mis on olulised ELilt GSP+ staatuse saamiseks; toonitab siiski, et rakendamise valdkonnas on vaja tööd jätkata; tunnustab valitsuse seni võetud meetmeid ja saavutatud edusamme;
16. ergutab Filipiine jätkama investeerimiskliima parandamist, sh välismaiste otseinvesteeringute jaoks, suurendades läbipaistvust, edendades head valitsemistava, rakendades ÜRO ettevõtluse ja inimõiguste juhtpõhimõtted ning arendades (võimaluse korral avaliku ja erasektori partnerluse abil) edasi infrastruktuuri; väljendab muret kliimamuutuste tagajärgede pärast Filipiinidel;
17. ergutab valitsust investeerima uutesse tehnoloogiatesse ja internetti, et edendada kultuurivahetust ja kaubandust Filipiinide saarte vahel;

Kolmapäev, 8. juuni 2016

18. väljendab heameelt 22. detsembri 2015. aasta kokkuleppe üle alustada läbirääkimisi Filipiinidega sõlmitava vabakaubanduslepingu üle; peab asjakohaseks, et komisjon ja Filipiinide ametivõimud tagaksid inimõiguste, töötajate õiguste ja keskkonnakaitse kõrged standardid; rõhutab, et vabakaubandusleping peaks olema oluline samm piirkondadevahelise ELi ja ASEANi vahelise kaubandus- ja investeerimislepingu suunas, mille üle võib paralleelselt läbirääkimisi alustada;

19. võtab teatavaks, et ELis elab 800 000 filipiinlast ning et ELis registreeritud laevadel töötavad filipiini meremehed teevad igal aastal Filipiinidele kuni 3 miljardi euro väärtuses rahaülekandeid; on seisukohal, et EL peaks jätkama nn inimeselt inimesele kontaktide edendamist õppurite, akadeemikute ja teadlaste vahel, samuti kultuurivahetuse edendamist;

20. arvestades asjaolu, et enamiku Euroopa sadamates peatuvate liitu mittekuuluvate riikide lipu all sõitvate laevade meeskonnad koosnevad filipiinlastest, ning arvestades paljude nende meremeeste karme ja ebainimlikke töötingimusi, kutsub liikmesriike üles mitte lubama neid laevu Euroopa sadamatesse, kui töötingimused pardal ei vasta Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud töötajate õigustele ja põhimõtetele; nõuab lisaks tungival, et liitu mittekuuluvate riikide lipu all sõitvad laevad tagaksid oma meeskondadele töötingimused, mis on kooskõlas rahvusvaheliste õigusaktidega ja Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni ja Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni kehtestatud eeskirjadega;

21. nõuab Euroopa välisteenistuse ja Euroopa Parlamendi vahelist korrapärast teabevahetust, et parlamendil oleks võimalik jälgida raamlepingu rakendamist ja selle eesmärkide saavutamist;

22. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa välisteenistusele, komisjoni asepresidendile ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Filipiini Vabariigi valitsusele ja parlamendile.
